

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

158. An Sacerdos peccet mortaliter celebrando Missam sine Ministro, ne careat Missa in die festo, vel pro dando moribundo viaticum, aut quid aliud simile? Ex part. 2. tr. 14. res. 43. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Sup. hoc infra in Refol. 184. §. Nota tamen.

c. 43. n. 1. Azorius p. 1. lib. 8. cap. 18. q. 15. & Homobonus de exam. Eccl. p. 1. tr. 4. cap. 15. q. 143. qui etiam tenet Sacerdotem, neque peccare mortaliter, si celebret Missam in altari, in quo imago Crucis non existit, & citat multos, quibus adde Villalobos in sum. part. 1. tract. 8. diffie. 26. n. 6.

Sup. hoc in fine Ref. seq. & infra in Ref. 157. §. 1. post mediū, vers. Et quidem.

3. Nota etiam, quod celebrare cum vnica candelam cerea ex casu necessitatis, putauit Nugnus ubi sup. esse tantum peccatum veniale.

RESOL. CLVI.

Virum Sacerdos in casu necessitatis, secluso etiam scandalo, possit celebrare cum lumine olei?

Et an ob causam non tamen grauem valde celebrari possit cum vno cereo, vel igne ardente in oleo, aut seuo, modo scandalum absit? Ex part. 2. tractat. 14. Refol. 67.

Sup. hoc in Ref. præterita.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Henricus lib. 9. de Missa, cap. 26. n. 4. & cap. 29. n. 7. vbi ex consuetudine à tempore Apostolorum introducta, & ex autoritate multorum Patrum, probat vsum celebrandi cum lumine cerei igniti, & in hanc sententiam inclinât Bellarm. lib. 2. de Missa, c. 14.

2. Sed ego existimo in graui necessitate, & secluso scandalo, & contemptu, non esse mortale peccatum celebrare cum lucerna ex oleo, quia olim in Sanctuario lampades in cultum Dei ardebant, vt ait D. Thom. in part. 2. q. 101. art. 1. ad secundum, & ita Sacerdotem celebrantem non damnarem, ait Suarez in 3. part. tom. 3. diff. 81. s. 6. quem postea sequitur Fagundez de præc. Eccl. tract. 1. lib. 3. c. 3. n. 17. licet addant, hoc ante factum, non esse consulendum.

3. Sed ego in tali necessitate constitutus, si non adesset aliorum scandalum, cum lumine olei celebrarem. Vide supra q. 45. & mecum sentit Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 29. cap. vlt. p. 3. s. 6. n. 196. Filliuc. tom. 1. tr. 5. c. 4. n. 126. & nouissimè Layman. lib. 5. tr. 5. c. 6. n. 17. vbi ita ait. [Licet communi Ecclesiarū consuetudine receptum sit, vt lumen sit geminum, & in cera, ob causam tamen, etiam non valdè grauem, celebrari possit cum vno cereo, vel igne ardente in oleo, aut seuo, modo scandalum absit.] Ita ille.

Sup. hoc in §. vlt. Refol. præteritæ, & infra in Ref. seq. §. 1. post mediū, à vers. Et quidem,

RESOL. CLVII.

An si Minister extinguat candelam à parte Epistola ante finitum Euangeliū S. Ioannis, peccet venialiter? Et inferitur nullum esse peccatum celebrare extra necessitatem cum vno lumine, vel ad suum esse tantum peccatum veniale.

Et cursim docetur preces pro preparatione Missæ non esse dicendas ante Missam de Requiem, eo quod omitti debent, quia Psalmi habent Gloria Patri, qui quid solemnitate, & suauitate habent.

Et an in predictis Missis de Requiem omitti debeant oscula crucis in amictu, stola, & manipulo induendis; tum quia prohibentur in Missa solemnī, tum quia non osculatur Sacerdos librum in Missa defunctorum, nec Minister osculatur ampullas, quas celebranti porrigit. Ex part. 10. tract. 12. & Misc. 2. Refol. 20.

§. 1. Affirmatiuè respondet Franciscus de Nigro de Ordine celebrandi Missam, part. 3. §. 11. q. 3. vbi sic ait: Quæres, an sit peccatum, saltem veniale extinguere candelam ex parte Epistolæ, antequam explicet Euangelium S. Ioannis? Aliqui Ministri, vel auari, vel pigri extinguunt alteram candelam:

Sed vt ait P. Trimarchi peccat saltem venialiter (modò non reperitur in iis crassa ignorantia) quia Pij V. Constitutione vetitum est in celebratione Missæ alias vsurpare cæremonias, nisi quæ eius mandato præscriptæ sunt, atque editæ. Ita ille. Sed cum in medio Euangelij S. Ioannis, Clerici solent extinguere dictum lumen, vt possint postea statim alterum extinguere, ne Sacerdos cogatur illos expectare: ideo puto in tali casu nullum adesse peccatum veniale, quia parum pro nihilo reputatur: nec Bulla Pij transgreditur, vt vult Nigrus. Et quidem si aliqui penes Leandrum de Sacram. tom. 2. tract. 8. diff. 7. quæst. 10. asserunt, nullum esse peccatum celebrare extrâ necessitatem cum vnico lumine; vel ad suum, vt vult Hurtadus, Fagundez, & alij, quos citat, & sequitur Leandrus loco citato; esse tantum peccatum veniale, certè durum videtur dicere cum Nigro, Clericum, qui extinguit lumen à parte Epistolæ, non adhuc finitò Euangelio S. Ioannis, peccare venialiter.

2. Nota hic obiter dictum de Nigro ubi supra §. 12. num. 1. asserere, Preces pro preparatione Missæ non esse dicendas ante Missam de Requiem, & quod omitti debet, tum quia prohibentur dici ab Episcopo ante Missam defunctorum, ex Cerem. p. q. lib. 2. c. 2. cap. 26. & 28. tum quia Psalmi habent Gloria Patri, quod nescio quid solemnitate & suauitate habent, ille. Gauantus in Rubrica Missalis, part. 1. tit. 3. n. 1. asserit, dictas Preces omitti posse, sed non debere, vt vult Nigrus; & communiter dicuntur. Item etiam Nigrus ubi supra num. 2. sic ait: Quæres, an omitti debeant oscula crucis in Amictu, Manipulo & Stola induendis? Probabile est, quòd omitti debeant; tum quia prohibentur oscula rerum in Missa solemnī, tum quia non osculatur Sacerdos librum in Missa Defunctorum, nec minister osculatur ampullas, quas Celebranti porrigit. Sic ille. Sed communiter contrarium obseruatur, & tenet Gauantus loco citato.

RESOL. CLVIII.

An Sacerdos peccet mortaliter celebrando Missam sine Ministro, ne careat Missa in die festo, vel prius moribundo Viaticum, aut quid aliud simile? Ex p. 2. tract. 14. Refol. 43.

§. 1. Affirmatiuè respondet Fernandez in exam. theol. mor. p. 3. c. 5. §. 4. n. 8. Barthol. ad Alex. in gela in exam. Confess. dial. 5. §. 401. quem postea sequitur est Bonacina de Sacram. disp. 4. quæst. 2. n. 3. punct. 9. num. 33.

2. Sed ego puto non peccare, & ideo in magna necessitate, qualis est diei festi, aut dandi moribundo Viaticum, vel quid simile, celebrationem Missæ sine ministro licitam esse censeo. Ita Villalobos in summa, part. 1. tract. 5. diffie. 34. n. 2. Pitigianus in summa, part. 2. dub. 23. n. 69. & Syluius 3. p. 9. §. 1. art. 5. aliter ita facientem non damnare. Vide Fagundez in exam. Eccl. lib. 3. cap. 21. n. 6. Homobonus de Bonis in exam. Eccl. part. tract. 4. cap. 15. quæst. 146. & alios.

RESOL. CLIX.

An possit excusari consuetudo celebrandi Missam sine Ministro, vt in Germaniæ locis? Et supponitur iure Ecclesiastico necessarium esse Ministrum in celebratione Missæ præter Sacerdotem. Et notatur licitum esse Sacerdoti celebrare sine Ministro.